

Exoten

In Nederland krijgen we steeds meer te maken met planten- en diersoorten die hier van oorsprong niet voorkomen. Ze zijn hier op de een of andere manier terecht gekomen en hebben het goed naar hun zin. We noemen ze exoten, maar een beter woord is eigenlijk "nieuwkomers". Zien ze er dan zo bijzonder uit? Nou dat valt wel mee, want een zwarte rat is eigenlijk ook een exoot. Via schepen kwam hij mee met de lading en kon hier zijn kostje goed bij

elkaar scharrelen. Een beetje jammer dat hij via zijn vlooiën ook de pest meebracht. De fazant en het konijn werden binnengehaald als jachtwild. De muskusrat vanwege zijn mooie bontvacht, helaas ondergraaft hij ook onze dijken...

Ook handel en verkeer hebben gezorgd voor verstekelingen. De tijgermug kwam hier via tropische planten en de Chinese wolhandkrab lifte mee met het ballastwater in schepen. Sommige nieuwkomers zijn op eigen kracht gekomen. De huismus heeft z'n oorsprong in Afrika. Pas toen er in Nederland graanackers kwamen, werd het hier interessant voor de mus. Door de aanleg van nieuwe verbindingswaterwegen komen nieuwe vissoorten op eigen kracht binnen, maar ook de opwarming van het klimaat zorgt ervoor dat Nederland voor sommige soorten aantrekkelijker wordt om te gaan wonen. De tijgerspin is met een stevige opmars bezig en de mooi gekleurde bijeneter zien we ook steeds vaker in Limburg. In de duinen zijn mooie stukjes natuur met Corsicaanse en Oostenrijkse dennen. Deze naaldbomen werden ooit aangeplant om "woeste gronden" vast te leggen en het hout werd gebruikt in de mijnbouw. Nu willen sommige beheerders deze bomen weer weg halen omdat ze niet inheems zijn...

Ook hebben wij zelf bijgedragen aan de verspreiding van exoten. Vogels ontsnapten uit gevangenschap zoals de nijlgans en halsbandparkiet. We gooiden vijverplanten die we te veel hadden in de sloot niet beseffend dat de grote waternavel zo snel groeit dat sloten verstikt worden en gemalen verstopt kunnen raken. Tevens haalden we uitheemse soorten naar Nederland omdat ze minder gevoelig zouden zijn voor bepaalde ziektes. Het binnenhalen van de Japanse oester en de Amerikaanse rivierkreeft zijn daar voorbeelden van. We hadden niet voorzien dat ze het zó goed zouden doen waardoor de inheemse oester en kreeft het moeten afleggen. We noemen het invasieve exoten als: ze de inheemse soorten bedreigen, gaan woekeren omdat ze geen natuurlijke vijanden in hun nieuwe omgeving hebben of vreemde ziektes verspreiden.

Ook in Leiderdorp kun je exoten tegen komen. Zo zijn er Amerikaanse rivierkreeften opgevisst in de Houtkamp en zijn ze nu in het MEC te bewonderen. Daarnaast zijn de nijlgans en de halsbandparkiet inmiddels ook vaste bewoners geworden.

Is het altijd ellende met de exoten? Dat is gelukkig niet het geval, want we zijn maar wat blij met de aardappel en de tomaat, óók nieuwkomers.

Tekst en foto (nijlganzen): Ada van der Aar